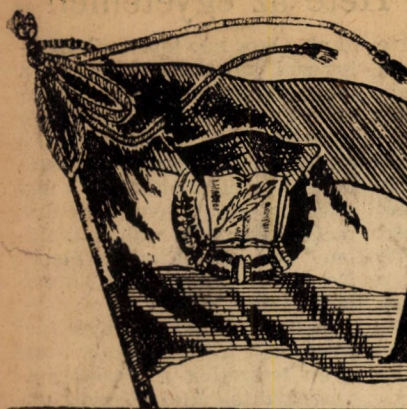

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

Dolgoznak a közgazdászok

Beszélgetés egy 1954-ben végzett hallgatóval

Amikor találkozol valahol, egy-egy négy, öt, vagy több éves emberpalántával, megkérdezed tőle — talán csak azért, hogy kérdezz valamit, talán, mert valóban kíváncsi vagy — mi leszel, ha meg-nősz, Pityuka vagy Lacika? És a gyermeknek felcsillan a szeme és büszkén mondja: katoná, a másik mozdonyvezető, esetleg oroszánvádsz. Nagyon kevesen fogják mondani, hogy közgazdász akarok lenni. De vajon te tudod, hogy mi lesz, mivel fogsz foglalkozni, amikor elhagyod az egyetemet?

Lássuk, hogyan dolgozik az életben egy újdonsült közgazdász, Kölcsonkértük Téalapótól hétmérföldes csizmáját. Nem kellett sokáig barangolni. Hamarosan találtunk egyet. Fialtal, igazi vörösdipomás. Csakhamar sikerült — azaz nem is olyan hamar, — szólásra bírni kérdéseinkkel. Ilyenkor tűnik ki, milyen „nagy emberek” a közgazdászok. Olyan szerény volt kedves elődünk, hogy alig akart nyilatkozni. De persze csak az első monda-

tot nehéz kikönyörögni, a többit kérdés nélkül mondja régi barátunk. Mert régi barátról adunk hírt. A felsőévek, még emlékezhetnek rá. Szemüveges, szőke közgazdász ül velünk szemben. Dajmán Sándornak hívják. 1954-ben végzett nálunk, a belkereskedelmi szakon. Először az egyik Pest megyei népboltvállalat-hoz került, mint ellenőr. Itt a vállalatnál csakhamar felhasználta az egyetemen tanultakat. És, hogy jól hasznosította azokat, bizonyítja, hogy egy év után a Belkereskedelmi Minisztérium beruházási főosztályán látjuk viszont, mint hálózatfejlesztési előadót. Az ország vendéglátóipari és kiskereskedelmi hálózatával foglalkozik, gyakran jár vidékre. De tevékenyen dolgozik Budapest áruellátásának tökéletesítésén is. Különösen sokat akar tenni a kereskedelmi formák meghonosításában. Ilyenek: az új önkiszolgáló boltok, néhány hónap múlva nyílik egy a szomszédunkban, a Tolbuchin körúton is. Szeretné, ha a közgazdász-utódok sokat vásárol-

nának ebből az üzletből, ha meggyerné a bolt tetszésünket. Elárulja, hogy dolgoznak a ke-rek-árrendszerezés és automatizált üzletek megvalósításán is. Szép, érdekes, komoly munkát végez Dajmán elvtárs.

Megkérdezzük: mit üzen a hallgatónak.

— *Először is azt — feleli elgondolkodva —, hogy nincs fölösleges tantárgy, nincs olyan anyag, amit a gyakorlatban ne tudna alkalmazni és azt, hogy alapos áruismeretet sajátítsunk el, mivel konkrét áruismeret nélkül nincs gyakorlati munka. Ezért tanuljunk szorgalmasan.*

Amikor terveiről érdeklődünk, halkan válaszol. Elárulja, „csak nekünk”, hogy egy minimális és egy maximális programja van. Kiváncsian várjuk a magyarázatát. Nem késlekedik vele. Nemsokára nősül. Ez a minimális programja, a maximális: közgazdászt nevel a fiaiból is. Kell-e nagyobb bizonyíték arra, hogy szép, komoly hivatás közgazdásznak lenni.

Zelenák József

Lengyelországban Mickiewicz-évet tartanak

November 26-án Varsóban nagy ünnepség keretében emlékeznek meg Lengyelország legnagyobb költőjéről. A Lengyel Írószövetség meghívta a világ legkiválóbb költőit, valamint a Mickiewicz-művek legjobb fordítóit, hogy vegyenek részt a központi varsói Mickiewicz Ünnepségeken.

A varsói Mickiewicz Múzeum 15 kiállítást szervez Lengyelország különböző városaiban. A kiállítások anyagát bemutatták majd a Szovjetunióban, az Egyesült Államokban, Franciaországban, a Német Demokratikus Köztársaságban, Olaszországban, Svájcban, Törökországban és más államokban is. Lengyelország szerte Mickiewicz-szavalóversenyt tartanak. Eddig 50 ezren jelentkeztek. Az egyes vajdaságokban már a selejtezők folynak.

A sok asztal fölé hajó fej, a szorgalmasan jegyzetelő kezek mind azt bizonyítják, hogy közeledik a félév. A könyvtár dolgozói most kettőzött igyekezettel sietnek a hallgatók segítségére, hogy jobban fel tudjanak készülni a vizsgára. Nagy a „kereslet” a másodévesek között az Általános könyvvitel-jegyzet iránt s ezt nehezen tudja a könyvtár kielégíteni, annak ellenére, hogy tavaly húsz darab új könyvet szereztek be, mert hol van már a tavalyi hó! Azóta ártírták a jegyzetet és ebből — pénzügyi keret hiányán — csak három darab áll a hallgatók rendelkezésére.

Ugyancsak panasz van az Általános statisztika tankönyvre. Még a javított kiadás sem segíti elő úgy a felkészülést, ahogyan a hallgatók elvárnák egy nemrég megjelent, terjedelmes könyvtől. A tankönyvek és irodalom-szemelvények állandó változása komoly problémát okoz a könyvtár dolgozóinak: míg sok könyv hever szinte kihasználatlanul a polcon, addig az újak iránt nagy a kereslet. A tanszékek és a könyvtár jobb együttműködésével meg lehet oldani ezt a problémát is. El lehetne érni, hogy a hallgatók elegendő számú jegyzetet kapjanak felkészülésükhöz.

Új színfolttal gazdagodott egyetemünk

Az elmúlt szombaton kedves és bensőséges ünnepség keretében került sor a marxizmus—leninizmus tanszék kabinet-jének megnyitására.

Fogarasi Béla elvtárs, egyetemünk rektora megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy az új kabinet mennyire megkönnyíti a marxizmus—leninizmus oktatását és tanulását.

Jorosajlov elvtárs megköszönte az Oktatásügyi Minisztérium és egyetemünk rektorátusának munkáját, mellyel segítette a kabinet létrehozását, elmondta, hogy a kabinet szemléltető anyagával hallgatóink a marxizmus—leninizmus tanulásában nagy segítséget kaptak. Kérte hallgatóinkat, hogy ezt már a vizsgáknál hasznosítsák.

Almosszemű fiatalokkal indult el a pöffgő vonat — a Hatvani Cukorgyár felé. Hamarosan felélénkült a társaság. Szepecsényi Lajos elvtárs fáradhatatlanul járta a kupékat, s utána mosolygó arcok, nevető fiatalok maradtak. Mire megérkeztek Hatvanba, a harmadéves „iparosok” már vígan mókáztak. Mig a portásbácsi intézkedett, az egyetemisták azt figyelték, hogyan dobálják a koscsíkról a mosóvályújukba a sáros, barna répát.

— *Alci akarja, megköszönlhatja — ajánlotta va'aki.*
— *Majd inkább a cukrot.*

A gyárban volt mit csodálni. Először az Elfa-mosóhoz mentek — egy rokonszenves fiatal mérnök vezetésével. Mindenfelé csak a répák halmaizai látszottak — s köztük csillogó sineken vagónok sorakoztak, hogy lerakják terüket. Az üzemből 1200 vagón répát képesek tárolni, s hogy a hidegtől védjék, prizmákba rakják és homokkal letakarják.

Inerciáforradalom

A huszadik század tudósainak már sok fejfájást okozott az a tény, hogy a föld hagyományos energiakészlete (szén, kőolaj) csakhamar ki fog merülni. Az atomkorszak azonban megoldotta ezt a problémát. Megkezdődött az elektromos áramot termelő atomerőmű-berendezések gyártása. Itt azonban újabb probléma adódik. Atomreaktorokat csak iparilag fejlettebb országokban lehet gazdaságosan alkalmazni. Az alacsonyabb műszaki-technikai színvonallal rendelkezők — főleg gyarmati és félgyarmati országok — nem tudják hasznosítani azokat. Itt tehát tovább folytatódik történelmük circulus vitiosus-a, nincs energia,

így nincs fejlett ipar, ezért nincs energia.

Ezek miatt irányul napjainkban a tudósok figyelme egyre jobban a napenergia felé. A kutatások már jelentős eredményekkel jártak. A napenergia felhasználásánál nem elsősorban a hőenergia hasznosítására kell gondolni, hanem a fotoelektromos hatására. Bizonyos fémekben és ötvözetekben ugyanis napsugár hatására elektromos áram keletkezik. Ha ez az áram elég nagy mennyiségű, akkor iparilag hasznosítható. Ilyen elvek alapján működik az a kísérleti játékautó, amelyről a sajtó nemrégiben adott hírt, és azok a fényelektromos rádiók és telefonok, melyek már több helyen működnek. A

A napfény-telefon

napsugár ezekben fényelemekre esik és ott elektronmozgást, vagyis elektromos áramot indít meg. *Mig a nap süt, az áram akkumulátort is tölt, ami borús időben 50 óra hosszat működtetti a telefont, illetve a rádiót.*

A napenergia felhasználása jelenleg még nem gazdaságos. A fényelemek szilikon-korongokból állanak, amelyek annak ellenére, hogy szilikon a természetben nagy mennyiségben található, a finomítás költségei miatt drágák. Árunk azonban valószínűleg csakhamar csökkenni fog és így főképpen a gazdaságilag elmaradott, de sok napfényes idővel rendelkező gyarmati területek olcsó energiaforráshoz jutnak.

Sz. T.

Hatvanban jártak

A barátságos mérnök, amint vezette a fiatalokat, szakszerűen magyarázott. Követték a répa feldolgozásának útját. A nedves lépcsőkön óvatosan felmentek a mosóba. Nézték, amint lapátok segítségével, a répa egymáshoz surlódásával — valóságos önmossással — lekerül minden piszkos a répáról. Mire a chronomosz mérlegbe kerül, már olyan tiszta a cukorrépa, mint amikor a háziasszony harmadszor mos-sa a burgonyát. A mérleg „serpenyője” négy mázsa után önműködően felbillen és a répa belezúdul a repavágóba, ahol V-alakúra szeleleik.

Az állandóan körbefutó gerbeyle éles fogai magukkal viszik a repaszleteket és megkezdődik a cukorgyártás egyik legfontosabb művelete.

A vízes köveken csúszkálva, egymást támogatva igyekeztek a fiatalok lejutni a hatalmas — szerelőcsarnoknak is beillő — üzemszobába. Egymás

mellett 16 gőzölgő diffúziós edény gömbölyödik, s körülöttük serényen dolgoznak.

Ezen végigmegy a cukorrépa és egyre nagyobb lesz a lé cukortartalma. A kilúgozás művelete során a repaszlet majdnem teljesen elveszti cukortartalmát.

Ezt mésztejes és kénsavas kezelés követi, majd a szaturáló edényekből, a szűrés után — a derített lé iszapsajtolóba kerül.

Később a gyár legmelegebb üzemszobájába mentek fiataljaink. Hiába gombolták ki kabátjukat, hamarosan megjelentek az apró kis gyöngyszemek homlokukon. A feladat itt az, hogy a híg levét annyira besűrítsék, hogy elérje a 63—64 százalékos szárazanyag tartalmat. Ezt forralással, atmoszférica nyomás alatt érik el.

A vákuum-edények fehér katalánjainak csak a kémlelő-

ablakából vetődik ki élesen a vörös fény — itt történik a cukor kristályosítása.

Az utolsó fázis következik. Széles csöveken jön a méasz-tól barnára festett cukor és beleomlik a centrifugákba.

Egy gombnyomás és a forgó dobok sebesen megindulnak, percnként 960-as fordulatszámmal. A centrifugális erő hatására a könnyebb fajsúlyú cseppfolyós méasz és víz kicsapódik. Végre „megszületik” a 99 százalékos cukor.

A régenvárt ponthoz érkeztek a látogatók. Előttük töménytelen mennyiségű cukor fehérlött. Még gőzölgött — de azért meg lehetett kóstolni. Nem kellett sok biztatás a fiataloknak. A finom kristálycukor nemsokára ott ropogott fogaik között.

Ezután legalább ha cukrot tesznek a kávéjukba, tudni fogják, milyen hosszú, nehéz folyamat az, amíg a sáros cukorrépából — ragyogó fehér cukor lesz.

Hírek a Szovjetunió kulturális életéből

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom után nyugati körökben az volt az uralkodó nézet, hogy Oroszországban a kultúra és a művészet hanyatlani fog.

Ezt az elképzelést a tények cáfolták meg, mert a Szovjetunióban az utóbbi 30 év aatti soha nem látott ütemben fejlődött a kultúra. Ezt bizonyítja Emil Gilelsz zongoraművész fellépése is az Egyesült Államokban és Mexikóban. Észes sor mexikói újság elismeréssel ír Gilelsz hangversenyének sikeréről. Az újságok közül az *Excelsior* című lap hangsúlyozza, hogy „a szovjet virtuóz első hangversenye nagy társadalmi esemény és nagy művészi diadal volt”.

Mindezekből láthatjuk: a szovjet művészek elindultak meghódítani a világ művészeti életét és azt mutatják, hogy minden nép szívébe zárja őket.

„Filmfelvételével a világ körüli.” — a címe annak az elő-

adásorozatnak, amelyet egy moszkvai filmszínház dokumentációs-film részlege szervezett meg, az egyes országok természeti, építészeti és történelmi nevezetességeiről.

November 21-én a Központi Studio operatőrjeinek új, Argentínáról és Izlandról szóló filmjeit mutatták be. Mark Trojanovszkij operatőr bevezető szavaiban rámutatott arra, hogy milyen nagy jelentősége van ezeknek a filmeknek az országok közötti kulturális kapcsolatok megszüntetésében.

Az Ukrán Szövetségi Szocialista Köztársaság falvainban egyre többen hallgatják és nézik végig a kievi televíziós adó közvetítéseit. A televíziós vetőkészülékek egyre több klubban, tanteremben, könyvtárban és iskolában jelennek meg.

Egyedül a kievi területen körülbelül negyvenezer vetőkészülék működik. Gorenka faluban magában például minden negyedik házban van televíziós készülék.

Kedves vendég egyetemünkön

A napokban újabb kedves vendég érkezett a gazdaság-földrajz tanszékre. Dinef elvtárs, a szófiai egyetem gazdaság-földrajzi tanszékének tanársegítője docense látogatott el egyetemünkre. Dinef elvtárs rövid áttekintést adott Bulgária geográfiájának tudományos fejlődéséről. Ezután Dinef elvtárs elmondta, hogy a hallgatók tanulmányi ideje öt év. Az utolsó félévben nagy a feladatuk, ugyanis diplomamunkát írnak. A felvétel után azonnal szakosítják a hallgatókat. Evente a sok száz jelentkező közül a 25 legjobbat választják ki.

Jól működik a bolgár ifjúsági szervezet —, amelynek mindenki tagja, és segít a tanulásban, a vizsgák előkészítésében. Ösztöndíjat is kapnak a bolgár egyetemisták, de csak azok, akiknek a tanulmányi eredménye eléri a jó átlagot.

Később Bulgária Tudományos Akadémiájának munkájáról beszélt Dinef elvtárs. A Földrajzi Intézet 1950-ben alakult, s jelenleg 12 ember dolgozik a tudományos intézetben. 1956-ban speciális osztályok alakulnak. Dinef elvtárs szavait Markos György elvtárs tanszék-vezető tolmácsolta.

Vezetőségválasztó taggyűlés a III-as alapszervezetben

NOVEMBER 30-ÁN néhány perccel 3 óra után több, mint száz kommunista tekintete emelkedett a XI-es előadó terem vörös drapériákkal és virágokkal díszített emelvénye felé. Pach Zsigmond Pál elvtárs Kossuth-díjas egyetemi tanár megnyitotta a III-as pártalapszervezet vezetőségválasztó taggyűlését.

Az egyetemi pártszervezetek átszervezése nyomán sokat erősödött a III-as pártalapszervezet is. Megnőtt taglétszámuk. Friss erők kerültek a vezetőségbe, de a munka mégsem ment úgy, mint ahogy azt az alapszervezet kommunistái — vezetők és párttagok — szeretnék volna. Nem ment úgy, ahogy azt már a III-as pártalapszervezetben — az elmúlt tanév folyamán — mindenki megszokta. Hibák persze korábban is voltak. De lendületességével a pártfeladatok jó és gyors végrehajtásával a bírálat és önbírálat bátor alkalmazásával a III-as pártalapszervezet mindig példát mutatott egyetemünk más pártszervezetei számára.

AZ ÚJ TANÉV KEZDETÉN azonban sok hiba volt a régi lendületnek. A pártmunka túlnyomórészt a kampányfeladatok végrehajtására korlátozódott. Igen jól sikerült például a békekölcsönjegyzéssel kapcsolatos területi agitáció. Ez-

zel a IX. kerületi pártvégrehajtóbizottság elismerését is kiérdemelte a III-as alapszervezet. Hiba azonban, hogy az alapszervezet népművelői, a békekölcsönjegyzés után már nem keresték fel olyan szép számban a kerület dolgozóit, mint azt korábban tették.

Legjobban talán az öszinte, bátor, kommunista bírálat és önbírálat hiányzott a tanév elején. Ezt igazolta a szeptemberi és októberi taggyűlés is.

Most itt, a vezetőségválasztó taggyűlésen, Erdei György elvtárs — a megbízott vezetőség titkárának — beszámolójából kicseng a kemény bírálat és önbírálat. A beszámolót figyelő taggyűlés minden részvevőjének arcáról ez olvasható le: — Mi is felelősek ezeknek magunkat a fogyatékoságokért s felkészültünk, hogy segítséget adjunk az új vezetőségnek a hibák kijavításához.

A vezetőség hosszú, de végig színvonalas beszámolójában az öszinte szó erejére támaszkodott, hogy a hibák bátor feltárása alapján a párttagság segítséget adhasson a hibák megszüntetéséhez. Nem volt eredménytelen. Az ilyen beszámoló nyomán csakis egészséges, alkotó erejű vita bontakozhat ki.

A KÖTELESÉGTUDAT, a kommunista felelősségérzet, az

egyetemi és pártmunka megjavítására irányuló öszinte törekvés sugárzik a beszámoló feletti vita során elhangzott minden felszólalásból. Egyre többen jelentkeznek felszólalásra, hogy bírálatokkal, javaslatokkal hozzájáruljanak a pártmunka megjavításához.

Az óramutató már későre jár, de a taggyűlés forró hangulata, az öszinte, bírálati szellem tovább él, amikor sor kerül az új vezetőségi tagok és az egyetemi párttervezet küldöttjeinek megválasztására.

Amikor megkezdődik a jelöltkezeletti vita, mintha csak most kezdődne a taggyűlés, úgy figyel mindenki minden szóra. Érihető. Hiszen most a legfontosabbról van szó, arról, hogy kik vezessék az alapszervezetet, a beszámolóban megjelölt új feladatok végrehajtása felé.

BAKOS ELVTÁRSNÓ régi pártvezetőségi tag. Mindig nagy lelkiismeretességgel végezte el a rábízott feladatokat, de a párttagsággal és a pártönkivüli hallgatókkal nem volt kielégítő a kapcsolata és még most sem az. Ez cseng ki a jó munkáját elismerő, de hibáit kommunista öszinteséggel bíráló felszólalásokból, ezt mondja el Bakos elvtársnő is önbírálatában. Hogy a pártmunka fogyatékoságait fel-számolhassa az új vezetőség,

Szovjet-Ukrajna Hete az egyetemen

A napokban országsszerte számtalan előadás igyekezett megismertetni Ukrajna életét, gazdasági és kulturális viszonyait. Az Ukrajna Hete eseményeihez lelkesen kapcsolódott egyetemünk MSZT-szervezete is. Jelentős munkát végzett: igen aktív segítséget nyújtott a kerületi megnyitó ünnepség rendezésében és a Nyelvi Intézet tanárainak, akik az orosz nyelvi csoportokon rövid ismertetőt tartottak a Szovjetunió második legnagyobb köztársaságáról.

Igen fontos tanulság az, amit eddig is tudtunk, hogy a helyesen irányított munka neveli a kádereket, a szervezeteket. Az egyetem MSZT-szervezete az elmúlt években nem dolgozott kifogástalanul. A tanév kezdete óta azonban, mióta többen törődnek vele a pártszervezet, az MSZT egyre jobban ismerteti a Szovjetunió népeinek életét.

Ukrajna megismerése egyik legrégebbi történelmi adóssá-

gunk. Okos nép igyekszik megismerni szomszédait, de mi a múltban semmi komoly erőfeszítést nem tettünk erre. Nem lehet kielégítő és megfelelő, ha megelégszünk jelszavak és szövegek megismerésével, úgy 1955-ben azzal sem lehetünk megelégedve, ha csak „általában” ismerjük Ukrajna életét. November 26-án tartott ünnepély ellensúlyozta ezt.

A műsor összeállítását igényes volt, a közönségnek nagyon tetszettek a Gorkij művészegyüttes által előadott ukrán népdalok, igen nagy sikere volt a Leówey Klára tanítóképző kórusának. Andor Ilona Liszt-díjas karmesternek, egyetemünk művészi együttesét pedig, mely a „Hortobágyi pásztorképeket” adta elő, alig akarták leengedni a színpadról.

Nagyon kár, hogy egy ilyen nagyszabású kerületi ünnepségen az ukrán vendégművészek közül senkit sem üdvözölhettünk.

Kövesi Tibor

Az egyetem kultúrosztályának felkérésére a Televíziós Vállalat előadást tartott egyetemünkön a televízióról, majd ezt követően egyórás külön műsort szolgáltatott. Az előadó ismertette a televízió működését és fejlődését.

A televízió egyike az ember legkomplexebb találmányának. Működése meglepően egyszerű. Telefon segítségével bárki küldhet képet a társának, ha lerajzolja a kívánt képet, egy milliméter hálózattal beosztott papírra, és közli az egymásután következő fekete és fehér kockákat társával, akik ha ezt hasonló beosztású papíron rögzítik, megjelenik előtte a kép.

A televíziós adó- és vevőkészülék is ennek alapján működik. Az adó optikai lencséje a gyújtópontjában jelentkező képet egy üvegből készült képernyőre vetíti, sokszor pont alakjában. Minden pont olyan erős elektromos töltéssel rendelkezik, mint amennyi fényt

a feivétel pillanatában kapott. A katódcsőben lévő egy úgynevezett „elektron-ágyú” ezeket a fényérzékeny pontokat balról jobbra haladva, sorról sorra leolvassa, és elektromos hullámokká alakítja, az elektromos hullámokat pedig a televízió adótornyából kisugározza.

A vevőkészülék katódcsőben az előbb ismertetett folyamat fordított sorrendben zajlik le, miáltal az elektromos hullámok ismét képpé egyesülnek a televíziós vevőkészülék képérnyőjén jelennek meg. Másodpercenként harminc ilyen állókép jelenik meg a képernyőn, melynek mindegyike körülbelül 200 000 fényérzékeny pontocskából áll, de mivel a szem ezeket az állóképeket igen gyors egymásutánban kénytelen befogadni, a televízió megszakítás nélküli mozgás érzetét kelti.

A televízió fejlődésére átérve az előadó elmondotta, hogy televíziós kísérleteket

már 1933-ban végeztek Magyarországon, de már a felszabadulás második évében a Károlyi palotában rendezett közlekedési kiállításon Nemes Tihamér új rendszerű televíziós készülékekkel örvendeztette meg a látogatókat. Az új televíziós készülék már katódcsöves bontásban közvetítette a mozgó és beszélt képet. A most folyó kísérletek 1954 januárjában kezdődtek és sikeresen haladnak. A — közönség részére történő — műsoradás már 1957-ben várható. A Szabadsághegyen lévő televíziós adó jele ennyire kedden és csütörtökön 20—22 óráig ad műsort.

Az előadást és az azt követő televíziós adást a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta. Azok részére pedig, akik nem vehettek részt ezen az előadáson, javasolom, tekintsek meg a december 3-án a Magyar Divatcsarnokban megnyílt rádió- és televíziókiállítást.

Domokos Béla

Üdvözljük pártszervezeteink új vezetőit

Bemutatjuk Varga Ilonát, akit még múlt évről bizonyára sokan ismernek — mint mondja — „meggyűlt a baja a Közgazdászal”. Miért? Mert túl sok jót írtak róla. Nem is érdemelte meg. Lelkemre kötötte, hogy most írjak róla rosszat is. Nem szereti, ha dicsérik. Hogyan javíton munkáján, ha nem mondják meg hibáját — magyarázza. És én törtem a fejem, törtem, s végül: bocsánatot kell kérnem Varga Ilonától, a kereskedelmi kar pártalapszervezetének új vezetőségi tagjától, hogy nem teszek eleget kérdésnek. Ami hibákat ő elsorolt magáról, elenyésző ahhoz képest,

ami jót kel ene mondanom róla.

Sokat beszél, csak éppen magáról keveset, de ebből a kevésből is meg lehet érteni, miért esett éppen őra a választás, amikor a párttagok közül a legjobbakat választották a vezetőségbe. Pedig még alig másfél éve párttag.

Becsületesen, lelkiismeretesen dolgozott mindig. Szívesen végzi a rábízott munkát a DISZ-ben, ahol jelenleg kultúrfelelős. Ezt a munkát továbbra is vállalta, párhuzamosan a párttól kapott megbízásokkal. Hogy mi a további célja? Először is mindazt a munkát, amit most végez (és ez nem kevés), folytatni. Másodsor — szeretne jól vizsgázni. Kívánnunk sok sikert hozzá.

★

Bemutatjuk az I-es pártszervezetnek is egy vezetőségi tagját. Bár, mint később kiderült, ő nem is olyan „új”, 1946 óta párttag és 1949 óta vezetőségi tag. Jó munkájával a tagság bizalmát újra kiérdemelte.

Bálint Andrásnak hívják. A műhelyben dolgozik, üzembel. Gépi berendezések kezelője. Nagyon elfoglalt ember. Délelőtt a műhelyben, délután 4—8-ig minden nap technológiai továbbképző szaktanfolyamon tanul. Elfoglaltsága ellenére kiválóan végzi

pártmunkáját. Elég sokirányú ez a munka, sokszor még a vasárnapját is igénybe veszi. Népművelni jár.

— Mit szól mindehhez a család?

Kedvesen válaszol: — Ha az ember kommunista, s vezetőségi tag, nemcsak a munkahelyén, hanem legyen az otthon is. Megérti a családot, ha akad vasárnap is pártmunka, hiszen ilyenkor csak egy délelőtről van szó.

Népművelői mivolta itt is megállta a próbát: soha sincs szóváltás nála emiatt.

Igazi értékes ember Bálint András. Múlt arra, hogy be- választották a vezetőségbe.

Endrédi

Érdemes követni őket

A jó DISZ-szervezeti élet kialakításához szükséges, hogy az alapszervezetek vezetői figyelemmel kísérjék egymás munkáját. Tanuljanak azoktól a vezetőktől, akik jól szerveznek, s a DISZ feladatainak megfelelően igyekezzenek a fiatalokban kialakítani a szocialista embert.

Egyetemünkön sok jól dolgozó alapszervezetet találhatunk.

Nézzük meg talán a harmadik évfolyam be- és külkereskedelmi csoportjainak alapszervezetét. Kisebb hibák vannak itt is. Ez természetes. Ahol dolgoznak, ott hibák is adódnak. De az alapszervezet vezetői nem mennek el észrevétel nélkül a hibák mellett, kijavítják azokat.

Nemrég még sok baj volt ennél a DISZ-szervezetnél. A pártszervezet segítségét nem kérték. A csoportoknak jóformán csak a nevük volt meg. A fiatalok kezdeményezése nem talált mindig gazdára. Nem csoda, hogy mindez a diszták kedvét szegte, s pangott a kultúr-, a sportmunka. De ez már a múlté.

Berta Tibor, a DISZ-szervezet titkára, derülőtől, munkakedv csendül ki szavából, együtt él már és törődik a többi fiatalal.

— Ha valami problémám van, megbeszéljük már a pártszervezet vezetőségével, s mindig kapunk segítséget. De nemcsak a pártvezetőséggel, a DISZ-csoportokkal is szorosabb a kapcsolatunk. Tudjuk, hogy ezeknek a csoportoknak munkáján áll vagy bukik a jó szervezeti élet.

Ez így van. Amióta megerősítették ezeket a kis kollektívákat, a fiatalok érzik, hogy törődnek velük. Szabó Miklós elvtárs csoportja, amikor megbeszéli a különböző problémákat, nemcsak a sport, a kulturális szórakozással foglalkozik, hanem a csoport tagjainak tanulmányi eredményeit is ellenőrzi és ha valamelyik tantárgyból egyik gyengébben áll, páros-tanulást szerveznek.

Előrebbé vált a kultúrelv. Is az alapszervezet DISZ-feladatainak kezdeményezésére klubesteket, hanglemezeseket rendeznek. Varga Ilona elvtársnő nemhiába járja a

csoportokat. Az eredmény: a fiatalok különféle javaslatokkal teszik érdekesebbé a klubesteket.

A többi vezetőségi tag is követi Varga elvtársnő kezdeményezését. A csoportvezetőkkel nemcsak értekezleteken találkoznak, hanem személyesen is felkeresik, irányítják munkájukat, s újabb feladattal bízzák meg őket. Toldi Ferenc elvtárs ellenőrző és szervező, hogy a napi politikai eseményekkel állandóan foglalkozzanak a csoportok tagjai.

A sportmunkánál is van fejlődés. Scher elvtárs nem várja a DISZ-bizottság felszólítását, öntevékenyen dolgozik.

A munkatervben kidolgozta a feladatokat. Bár nem lehet azt mondani, hogy kiváló a sportélet, mégis sokat jelent az öntevékenység, amely bizonyára megjavítja az alapszervezetben a sportéletet.

Helyes úton halad a harmadik évfolyam bel- és külkereskedelmi hallgatók DISZ-alapszervezete. Érdemes a többi DISZ-alapszervezeteknek követni őket.

LEVÉL: Fiúkhöz — lányok nevében

Sokszor hallottunk már a nők és a férfiak egyenjogúságáról. Alkotmányunk VIII. fejezetének 50. §-a kimondja: A Magyar Népköztársaságban a nők a férfiakkal egyenlő jogokat élveznek”. A nők tehát ma már éppen olyan megbecsült tagjai a társadalomnak, mint a férfiak. Vajon ezekből szükségesszerűen következik, hogy a férfiak a nőkkel szemben tiszteletlenek és udvariatlanok legyenek?

Mert sajnos, sok férfi egyetemi hallgatóink közül egyetelmezi a nők egyenjogúságát: „Nők, férfiak egyenlő tagjai a társadalomnak. Miért udvariasodjak akkor én egy hallgatómmal szemben? Miért engedném be magam előtt az ajtón, miért segítenék neki, ha látom, hogy nehéz csomagot visz, miért adjam át neki ülőhelyemet a villamosban? Hiszen éppolyan szeminárium-társam nekem az a lány, mint egy fiútársam”.

Magatokra ismertek-e férfi hallgatótársaim? Tiltakoztok? Lehet, hogy Te még nem csaptad be az ajtót nőtársad előtt. Te nem tolatkodtál eléje a ruhahatárán, hanem inkább az ő kabátját is segítetted a ruhahatárba betenni. Te felengeded magad előtt a villamosra, ne hogy neki kelljen a villamos legalsó lépcsőjén kapaszkodnia. Ha ez így van, akkor most nem rólad beszéllek. De vajon hány ilyen hallgató van egyetemünkön? Sajnos, nagyon kevés.

Azt mondd kedves hallgatótársam, hogy ezek csak külsőségek, vagy esetleg kispolgári csökevények. Talán arra hivatkozol, hogy nem élünk a lovakoromból? Valóban az az idő már elmúlt. Mi-nem is kívánjuk, hogy úgy viselkedjete velünk szemben, mint ahogy a lovakok viselkedtek a főúri kisasszonyokkal szemben. Nem, erről szó sincs. De vannak olyan alapvető dolgok, melyeket 20—24 éves fiúknak mégis illene tudni: ne zsebre-

fiú együtt van, akkor az előbb meg udvarias fiú ugyanolyan figyelmetlen, mint társai. Ne higgánytok fiúk, hogy vesztitek férfiaságotokból, ha udvariasak vagytok. Nem, sőt annál értékebb embernek tűntök szemünkben, minél figyelme- sebbek vagytok.

Bizonyára jól esett nektek is, ha egy nőtársatok ebédnél poharat, vizet vitt, vagy tányért, evőeszközt tett elétek. Ilyenkor azt szoktátok mondani, hogy ezek „háziasszonyi teendők” és elvárjátok, hogy erről a lányok gondoskodjanak. Azt hiszem, kevés lány van, aki ezt megtagadná tőletek. De méginkább elvárhatjuk, mi hallgatóink, hogy a fiúk is figyelmesek legyenek irántunk.

Mindezeket szóban hosszú lett volna elmondani. Azért folytattam inkább ehhez a közlési módhoz. Arra kérek benneteket, olvassátok el és gondolkozzatok rajta.

Meg vagyok győződve, hogy a ti részetekről is megszűnnek majd az olyan panaszok, hogy nálunk rossz a kollektív szellem, „mert a lányok széthúzóak, jóformán szóba sem állnak velünk... stb.” A lányokban is van hiba, ezt nem tagadom. De próbáljátok megfogadni a tanácsomat s akkor bizonyára mi is másképpen fogunk viselkedni veletek szemben. Gondolkozzatok rajta és ha véleményetek van a fentiekre, ti is írjátok meg a „Közgazdász”-ban.

„Themisz”

Végérvényesen az NDK-ban marad három fiatal,

akik egy alsó-szászországi parasztküldöttség tagjaként, mint a földművelővezeteket, végéig, győződtek meg Schwerin megye mezőgazdasági fellendüléséről. A nyugat-német vendégek csak akkor hitték el, hogy Schwerin me-

gyei parasztnaknak 30—40 000 márkás takarékbetéteik vannak, amikor a warini földművelővezeteketben megmutatták nekik a betétkönyveket. A nyugat-németországi fiatalok a jövőben is a mezőgazdaságban kívánnak dolgozni.

LEONARDO DA VINCI

(1452–1519)

Leonardo da Vinci a reneszánsznak talán legkiemelkedőbb egyénisége. Jól vi-gyázzunk, ez a mondandó nem a bevezetéseknek szánt szokásos közhely! Kevés ember mond-hatja el magáról, hogy nagy tudós és ugyan-akkor nagy művész is. Márpedig Leonardo ezen kevesek közé tartozott. Egy levelében, midőn Lodovico Moronak szolgálatait felajánl-ja, ezt írja: „Tudok hidakat verni, csatorná-kal a víz folyását irányítani, ágyút önteni, lö-vészárkokat ásni, kódolásra alkalmas gépe-zeteket szerkeszteni, vízierőket kihasználni, de építeni, festeni, szobrokat mintázni, faragni és önteni is tudok.” Pedig amit itt felsorolt még nem minden. Erdeklődési köre felölelte az or-vostudományt, a zenét és az irodalmat is. Kor-társai szerint a mindent-tudás láza gyötörte egész életében. Vizsgálódásának tárgya csak addig lelkesítette, amíg a megoldás ki nem bontakozott előtte. Ezért van az, hogy szá-matlan vázlat, megkezdett munkája befejezet-len maradt.

Leonardo da Vinci művészi fejlődése a qua-trocentóban gyökerezik. Bár az alapokat a quattrocentista mesterektől sajátította el, ké-sőbb mindinkább eltávolodott tőlük, mivel: „Nemigen alkot kiválóat az a festő, aki a má-sok festésmódját veszi mintául”. Leonardo te-hát hadat üzent az epigonizálásnak. A quatro-cento festői, műveikben tág teret engednek az epizódoknak, a részleteknek, a sokféle dísz-nek. Ő mindent elhagy, ami felesleges. A táj nála nem pusztán érdekesség. Elősegítője — mondhatnánk úgy is — egyik fontos eszköze a mondanivaló minél tökéletesebb kifejezésé-nek. A Sziklabarlangban ülő Szűz — című fest-ményénél sem egyszerű járulék a barlang. Szükség van rá, mert rései a beömlő fényt, mintegy ráirányítják az alakokra. S ha már az alakoknál tartunk: Leonardo mestersen tömör-ítte őket. Alakjait legtöbbször egyszerű geo-metriai formába: háromszögbe komponálja. Az alakok az egész teret kitöltik. A néző fi-gyelmét semmi mellékes dolog nem vonja el. Leonardonak minden képe mondanivalójában, formájában egyaránt, tökéletes egység. A fes-tészet elméletéről szóló művében, egyik he-lyen ezt írja: „A kéz mozdulatai és az alakok állásai a lélekállapotnak felelnek meg, de úgy, hogy csakis azt fejezzék ki, amit érez-tetni akarnak”!

Vegyük szemügyre az Utolsó vacsora — cí-mű falfestményét. Krisztus tanítványainak arcjaitka, mozdulatai, nagyszerűen tükrözik

lelkiállapotukat. Goethe zseniális élelétáissal mutat rá arra, hogy csak olasz festő tudhat ilyen tökéletesen olvasni a gesztusokban, aki-nek utcán, társaságban egyaránt számtalan alkalma nyílik a népére annyira jellemző gesztikulálásban, a lelkivilág tükrözését vizsgálni.

Leonardo így kiált föl, midőn látja, hogy az egyház Krisztus nevét cégernek használja fel a különféle üzletek lebonyolításánál: „Lá-tom Krisztust újra eladva és fölfejlesztve, látom újra kinhalalt halni a mártírokat.” Leonardo azt a pillanatot ragadja meg, amikor Krisz-tus így szól: „Valaki közületek elárul engem!” A művésznak fentebb említett kitörését olvas-va, nem csodálkozhatunk, hogy Judás alakjá-ban egy türelmetlen és okvetetlenkedő domi-nikánus priort ábrázol... „Valaki közületek elárul engem!” — s a szavak nyomán megrez-dül tizenkét lélek. Előttünk áll a dráma!

A kép formai egysége is tökéletes. A hár-mas csoportok egy-egy zárt háromszö-get képeznek. Ezeket azonban a fény-árny já-ték és az átnyúló kezek összekapcsolják. Lyka Károly írja egyik képzőművészeti könyvében a tizenkét tanítványról: „...tizenkétfejű or-gánizmus, mely egy villanyütésre tizenkét-féle változatban tükrözi vissza az emberlélek föl-riadását.”

Az előzőekben mondtuk volt, hogy Leo-nardót csak addig érdekelt valamilyen pro-bléma, amíg a nyitjára rá nem jött. Ezért nem fejezte be legtöbb alkotását. Nos, ilyen „félíg kész” mű a Mona Lisa is. Művészek, kritiku-sok, kötetrelvalót írtak Mona Lisa megfejthe-tetlen, földöntúli mosolyáról. A fény-árny cso-dálatos játéka tündéri szépségűvé változtatja a — valljuk meg őszintén — csunyácska mo-dellt. A fény-árny céljaira Leonardo új tech-nikai eljárást dolgozott ki. A modellatúrát egymásra festett hajszálvékony rétegekből építette fel. Az így kapott átlátszó rétegen mintegy átsűtnek az alatta lévő.

A szobrász Leonardóról nagyon keve-veset tudunk. Hatalmas lovasszobra, mely Francesco Sforzát ábrázolta, sajnos megse-misült, s csak néhány fennmaradt vázlatból következtethetünk monumentálisára, szép-ségére. Hasonló a helyzet a Trivulzia emlé-k-művel is.

... Leonardo da Vinci egyik önvallomása így hangzik: „Akadály engem meg nem tör!” Ezt bizonyítja egész életműve.

T. E.

Látogatás a diákonthonban

Régi kedves ismerősünk, a portás bácsi fogad bennün-keket. Jól ismerjük egymást, né-hányszor már jártunk erre-felé.

— A szabályokat be kell tartani, — mondja s jóságos szeme barátságosan csillan fel a szemüveg mögül, majd fel-telefonál és most már — Putz Rózi vezetésével bemehetünk a lányok birodalmába. Először a tanulószobába kukkantunk be. Itt este kezdődik az „élet”. Sokszor éjszakákon át tanul-nak, a szorgalmas lányok. A tanulószoba elég nagy, kényel-mes terem, kellemesen fűtve, csak kissé rideg...

A betegszobáról — és a sze-retetett gondnoknőről is, — sokat hallottunk. A gondnok néni mindenki szereti és ő is ked-velj a lányoknak. Maga vigyáz a kis betegeire, főz nekik, s mellettük van.

Nézünk a barátságos szoba-kat, csak az a kár, hogy kissé zsúfoltak. Vannak olyan ter-mek, ahol 12–14 lány lakik. A szobákból zene szűrődik ki. A legtöbb szoba kollektívájá vásárolt ugyanis rádiót. Kel-lemes meleg hangulat fogad ben-nünket, ahova csak belépünk. Példás rendben sorakoznak az ágyak, mellettük a rendbera-kott éjjeli szekrények. Sok he-lyen kis könyvespolcok simul-nak a falhoz, megpakolva könyvekkel. Virágok, zöldelő növények teszik még kedve-sebbé a helyiségeket. Csak a falak ne lennének ennyire ko-paszok! Elég kényelmesen él-nek a lányok — eltekintve azoktól a szobáktól, ahol túl

sokan vannak. Jól érzik magu-kat. Csak néhány „csekélység” keseríti meg az életüket.

Mik is ezek az apróságok?

A legmélyebb seb: mindjárt a kapu mellett egy piciny tár-salgó húzódik meg. Néhány sö-tétszínű asztal, körülvéve szé-kekkel, egy pár reproduktív a falon, — ha húszan bemennek, a felének ki kell jönni. Ez a társalgó díohéjban.

Több mint 200 lány él a diák-onthonban, közülük sok asz-sony, mennyasszony, vagy menyasszonyjelölt. A társal-góba azonban nem hozhatják vendégeiket, mert kicsi és ba-rátságatlan hely. Az utcára sem mehetnek ki. Azt hiszem, jó lenne ezt a problémát végre megoldani. És a megoldás?

Csupán egy falat kellene át-törni, hogy széles, nagy tár-salgó álljon a fiatalok rendel-kezésére. Kultúrtermük is van a lányoknak, csak az a baj, hogy legalább három teherko-csira való székronccsal dobál-ták tele. Ha intézkednének ezek eltávolításáról, az ügyes, szorgos leánykezek, gyönyörű kultúrtermet varázsolnának helyére.

Problémát jelent az is, hogy gáz csak a földszinten van. Es-te, ha egy teát akarnak főzni, le kell jönni az emeletekről, s mire visszaérnek, a tea kihűl.

Ez csak az érem egyik olda-la. Elmentünk az egyetlen gaz-dasági rektorhelyetteséhez és érdeklődtünk, hogyan lehetne segíteni a lányok helyzetén.

Sala elvtárstól csupa biztató ígéretet kaptunk. Azonnal ér-deklődött, sürgette a munkát

— ugyanis a pénzt már meg-kapták, csak még az építő vál-lalat, amely az átalakítási mun-kát végezni fogja, nem készít-tette el a költségvetést. Né-hány nap múlva azonban meg-kezdik a munkát, hamarosan tágabb társalgóban fogadhat-ják a lányok hozzátartozóikat.

Ladányi elvtárral is beszél-tünk. Elmondta, hogy a kul-túrteremmel is foglalkoznak. A társalgó rendbehozása után a kultúrteremre is sor kerül.

A gáz bevezetésére, sajnos, az idén már nincs semmi re-mény, mert egyelőre nincs rá pénz, s a Gázművek sem vál-lalja.

Nem búcsúznak el. Hamaro-san visszajövünk, újra meglá-togatjuk a diákszállót, s re-méljük addigra ezek a problé-mák már csak a múlté lesznek és csupa kedvességről, jóról számolhatunk be.

A matematika professzorom azt szokta mondogatni, ha unatkozunk, foglalkozzunk a számokkal és ha villamoson utazunk, ne feledjük el — csakúgy fejből — négyzetre emelni a kocsiszámot.

Lehet, hogy tőle tanultam — de így megjegyeztem, ennek a pótkocsinak a számát. 31-es villamos, két kocsi, az utol-sóknak a száma VIII. 4467. A négyzete, annyi mint...

Ezen a reggelen nem emel-tem négyzetre a számokat. Más ragadta meg a figyelmemet.

Amikor felszálltunk, azonnal feltűnt, hogy csendes a koci. Hiába üldögéltek a sárga-barnacsíkos padokon, ácsorog-tak, beszélgetve az utasok — valami hiányzott az általános, megszokott reggeli utazásból.

Valóban! Senki sem kérte a jegyeket, nem hallatszott a kalauz hangja, a lyukasztó csaltogása.

A kalauz — fájdalmas ar-cával, ami annyira elütött jár-talos pirosságtól — összehú-

„TARKATUDOMÁNY”

A ZAJ LEGYŐZI ÖNMAGÁT BOROTVÁK ALKONYA

Egyes gépek működése igen nagy zajjal jár. Ennek megszünte-tésére nagyobb műhelyekben

hangszórókat sze-relnek fel, amelyek ugyanazt a zajt harsogják ugyanolyan hangerővel, csak a hanghullá-mokat egy fél fázissal eltólva.

Ilyen módon, ha a terem at-moszférája jó, a két forrás-ból jövő zaj kioltja egymást és a gépek zajtalanul doigoz-nak.

ISMÉT A MARS

A színképelem-zés újabb eredmé-nyei megerősítik azt a feltevést, hogy a Mars lég-körében víz van, ha nem is olyan

mennyiségben, mint a Földé-ben.

Ennyi nedvesség viszont már lehetővé teszi a bolygón a szerves életet.

Német vegyé-szek közölték, hogy olyan arc-krémet találtak fel, melynek hasz-nálatával havon-ta csak kétszer

kell borotválkozni.

Francia újságok arra fi-gyelmeztetnek, hogy húsz év-vel ezelőtt ugyanilyen hír lá-tott napvilágot a sajtóban. Két hét múlva azonban a csoda-szert be kellett vonni a for-galomból. Nem azért, mert nem volt jó. „Túlságosan jó volt”: a szakállal együtt a bőrt is lévette.

KEZELES ÖREGSÉG ELLEN

Román orvosok novocain injekció-kon alapuló keze-lési módszert dol-goztak ki. Az így kezelt öreg em-berek meglepően

fiatalodnak. Bőrük kisimul, rugalmasságát visszanyeri, ha-juk újból kinő és színét visz-zakapja, szemük pedig me-gint csillogó lesz.

Előadás közben

— Ahogy egyesek elképzelik —

Pach Zsigmond professzor elvtársat és minden erővel olyan zajt akarnak csapni, hogy a többiek egy szót se értsenek az előadásból. Kedélyes kjs beszélgető cso-portok alakulnak ki, hiába ilyenkor jutnak az ember eszé-be a legjobb viccek, ilyenkor tud a legjobbakat nevetni.

És a professzor elvtársnak még van szíve megzavarni ezt a baráti szórakozást. Hát nem is értem, hogy tud ilyet tenni?!

De azért mégis csak jó lenne, ha az elsőévesek kicsit gondol-kodnának azon, vajon javuk-ra válik-e, ha az előadásokon így viselkednek.

—er—

Karácsonyi könyvújdonságok

Beczássy Judit : MARIKA

1935 nyarán tragikus szeren-csétlenség történt Péchy Dénes birtokán: fölrobbant a cséplő-gép s megölte Marosi gépész-t. A földbirtokos, hogy elejét ve-gye a felelősségrevonásnak, kártérítésként szakácsnőjének alkalmazza a kastélyban a fiatal özvegyet kislányával, az ötéves Marikával. Így kezdő-dik a cselekmény. De innen még feljebb visz az út; Buda-pestre, a rózsadombi villába. Marika az élete első kemény harcát, az elismerést ott, a rózsadombi zárdaiskolában vívja meg, ahol nem könnyen fe-lejtik el, hogy szakácsnő a ma-mája.

Marikát a múlt évek úgy látszik, leghőbb vágya megva-lósulásához viszik. Tanítónő

lehet. A német megszállás, majd a felszabadulás azonban sok mindent megmált a kis-lány életében is. Kiderül, hogy Péchyék, akiknek „jóságára” Marika egész jövőjét feltette, most ellenséges indulatokban a maguk pusztuló sorsához akarják láncolni őt. A keser-ves csalódások után Marika visszatalál övéhez, megérti régi élete fonákágát s megta-lálja helyét a társadalomban.

Fordulatos, színes cselek-mény, kitűnő meseszöveg, a régi világ „felső tízezerének” nagyszerű, kisebb megfigyelé-sekben bővelkedő bemutatása, a gyermeki lélek mélyeséges is-merete teszik Beczássy Judit írását kitűnő olvasmánnyá.

A PÓTKOCSI UTASAI...

zódva, meleg kabátjában gub-basztott az egyik padon. Szé-gény, biztos nagyon fáradt — gondolták az utasok megértően — csak miért vág olyan fájdal-mas képet, s miért harapódja oly vadul az ajkát? Csak nin-csenek fájdalmai... rosszul érzi talán magát...

S közben mentünk tovább. Később megüresedett az egyik ülés — a „gazdája” leszállt. Egy darabig ott tátongett a hely üresen, többen is meg-mozdultak, de nem akartak le-telepedni. Végül az egyik kö-zépkorú nő leült.

Egy idősebb néni, fekete fő-kötőben, kezében gömbölyű kis cipóval, amiből le-le csipege-tett egy darabot és azt ropog-tatta, meguntat az ácsorgást, s körülnézett. Odalépett a ka-lauznőhöz és őrmesteri han-gon megszólalt:

— Maga van szolgálatban? A kalauznő lázasan csillogó szemét fölemelte, de mielőtt szólhatott volna — megelőzték. Ketten is. Az előbb letelepedett nő felpattant, s elég élesen odaszólt:

— Miért nem akkor ült le, amikor itt volt a hely? Ha fá-radt, tessék!

A másik közbeszólo, idősebb asszony, halkán mondoit né-hány szót csupán.

Nem látja, hogy szegény-ke milyen rosszul érzi magát... már a végállomásnál kezdett a feje fájni.

S a néni ke zavartan toporgott. Nem tudta mit tegyen, csak félenken védekezett.

— Nem tudtam... Honnan tudtam volna...

Maga sem értette talán miért — de a következő megállónál leszállt.

Mentünk tovább.

Egyszer csak az egyik meg-állónál átfutott a „fütyös”:

— Még mindig rosszul érzed magad?

A válasz csak egy halk sóhaj volt. De az aprótermetű, mo-solygószerű, gyorskezü asz-szonykának nem is kellett más. Felcsendült vidám hangja:

— Kérem a jegyeket előké-szíteni, ki kér még átszállót?

Azt gondoltam, más semmi érdekesség nem lesz az utazás-ban és megkezdhetem a „négy-zetre emelést” — de a végáll-o-más előtt hirtelen észrevettem egy egyenruhás férfit, kabát-ján kis csillogó jelvénnnyel: el-lenőr.

A vidám asszonyka (a „füty-ös”) arcán végigszántott a közélgi vihar vésze. Elpirult — majd zavartságát lekizdve — gyorsan odalépett beteg társnőjéhez:

— Állj fel, mintha kezelnéd a jegyeket, a többi pedig bízd rám — és máris az ellenőr elé perdült. — Be kell vallanom, ellenőr kártárs, átjöttem egy kicsit beszélgetni.

Vártuk, most mi lesz!

ŐSZ

Játszik az ősz. Belémmarkol, s végigtáncol Hátamon.

Fázom...

Feltűrt gallérral baktatok.

A kihalt utca kövein

Kopognak lépteim.

Játszik az ősz.

Didergő pocsolják vízében

Pancsol.

Fütyül, s nótájára

Táncraerdül

Millió sárga falevél.

... Egy kölyökkutya csapzottan,

Fal mellett rohan,

Nem viháncol.

Bokrok, fák, panaszosan

Nyújtják karjukat

Az ég felé.

A Nap néha előkandikal,

De már csak disz.

Belenézhetsz nyugodtan.

... Játszik az ősz.

Feltűrt gallérral baktatok.

A kihalt utca kövein

Kopognak lépteim,

S Rád gondolkodok hirtelen.

Csoda történik:

Ereimben végigömlik

Az éltető tavasz.

Már nem fázom,

Hisz itt lüktetesz, élsz bennem.

Ugrani tudnék örömömben!

Nem vigyázom már a sarat,

A Napra nézek:

... „Nem is olyan sápadt!”

Thomandl Ernő

A Makarenko utcai klubban

Kívülről komor, zord épü-let a Makarenko utcai diák-onthon. Belülről más képet mutat:

Ha belépsz az otthon klub-jába, elfelejted, hogy decem-bert mutat a naptár és kinn hideg szél csipi pirosra arcod. Melegség, tisztaság, rend fo-gad. A háziszóttas asztal-terítők, függönyök — otthono-sá varázsolják a klubot. A modern könyvtár, folyóiratok tömege, a sakki, a rádió — minden bizonyítja, hogy Győri elvtárs, az igazgató, gondos-kodik róla, hogy jól érezzék magukat a fiatalok.

Milyen rendezvények szoktak lenni a klubban? — kérdezzük Győri elvtársat. — Minden kedden este fél nyolckor a meghívott szak-emberek előadást tartanak, a hallgatókat legjobban érdeklő kérdésekről — felel az igaz-

gató elvtárs. — December 6-án ankét lesz Verdi életé-ről (hanglemezekkel), decem-ber 13-án a „Szerelem, házasa-g” problémáiról beszél Bohó elvtárs.

A legnagyobb közszeretne-nek a szombati és vasárnapi klubestek örvendenek. Jelég-jük — jókedv és hangulat. A zene kitűnő, hiszen a Rádió tánczenekara szolgáltatja — a rádió keresztl. Ha pedig ezt megünjük a táncoló párok, ott a gramofon, a legújabb hanglemezekkel.

Csak az a baj — mond-ja az egyik fiú —, hogy ke-vés a lány.

Reméljük, hogy (a fiúk hathatósabb agitációja révén) ez a problémát is megoldják, hiszen érdemes a klubba jár-ni, ahol ilyen nagyszerű szó-rakozási lehetőségek vannak.

S a beteg kalauznő fájo fej-tét odanyomta a hideg ab-lakhoz, s láttam, hogy a sze-me mélyén könny csillog...

BRAUN JÁNOS

ELSŐ NAP. Azt hittem, csak hárman indulunk. Még öt perc van a vonat indulásáig.

— Ne izguljon Gáti elvtárs, hárman is érünk annyit, mint vele.

(Kórusban): ott van, megjött.

Mindez a Keleti-pályaudvar üvegcsarnoka a át álló sebesvontat harmadik kocsiában történt. A cél: Sátoraljaújhely.

De nézzük csak, kik ezek. Ez alatt a csúnya kalap alatt a vezető: Gáti Lőránt. Árkonbokon keresztül vezet a csoportot.

Az egyetlen lány nagyon bátor. Mindenre felmászik, még szikákra is. Romantikus, regényes hajlamánál fogva, imádja a régi kőveket.

Ez itt Sós Péter, aki szereti a szép tájat, csak ne kellene gyalogni. Itt a későnyőv. Röviden **Tapasztó** turista. Minden nehéz hátizsák lelkes cipelője. Szereti a nehéz utakat, vezetőjét híven követi...

Közben megérkeztünk utunk első állomására.

SÁROSPATAK. Kisebbség nagyobb huzavona után leszálltunk. Képzeltben a történelmi múlt ódon levegőjét éreztük a középkori tudomány e fellegvára felett. Három-négy legázolt pocsólya után egy fogadóba mentünk és elfogyasztottuk a kirándulás első vacsoráját. Így testben és lélekben megerősödve cindultunk új utak elé.

Öt nap a turistaéletből

Második nap: Éjjel nagyon hangulatos dolog gyalogni. Aki még nem próbálta, az nem tudhatja. Négy órai gyaloglás után megérkeztünk a **Zsidó-rétre**. Ha gyalogolni hangulatos, hát szalonnát sütni éjjel még hangulatosabb.

Közben előbukkant a hold és megvilágította a tájat. Csodálatos volt a panoráma. Mélyen leléltunk a völgybe, melyet szép alakú hegyek szegélyeztek. Ezután már csak lefelé kellett menni. Egy óra múlva **Ujhután** voltunk. A fenyves, amin utunk keresztül vezetett, már hajnali szélől zúgott. Az örökzöld erdőben szerényen húzódik meg szép fehéren egy kastély, új lakóhelyünk.

Fé.óra múlva már az igazak álmát aludtuk.

MA REGÉCZ FELE TARTUNK. Illetve, hogy hova tartunk, az majd csak a végén derül ki. Szóval szeretnénk ma a regécsi várban ebédelni. Persze nagy a köd, nem látunk. A térképen csak minden harmadik hegy van berajzolva. A delejtűt megbolondította a **Lenin Kohászati Művek** vastömege. Ugyátszik, hogy minden közéjből, hogy ne találjunk oda. Itt egy rét, ami-

nek nem kellene itt lenni, ott meg egy heggynek kellene állni. Ugyátszik, a természet erői 1878 óta (akkor készült a térkép) nagy pusztítást végeztek.

Hurra (kórus).

Az a ködből kibukkanó várnak szólt. Mégis megtaláltuk.

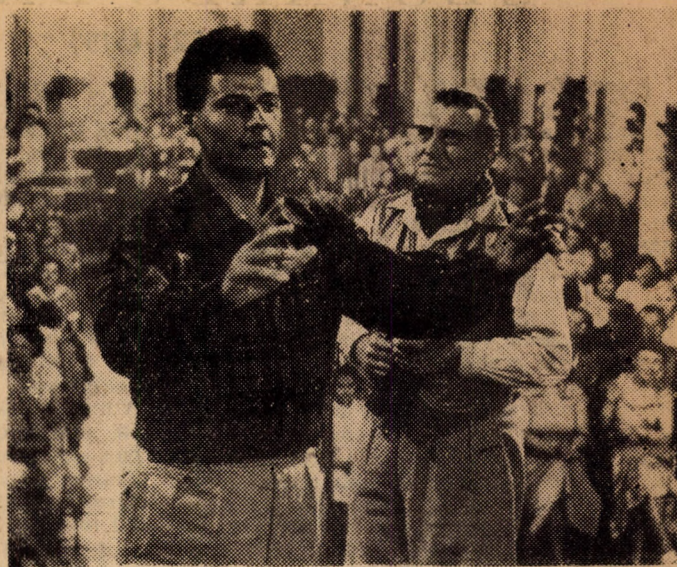
Ebéd után, amikor már jól megnéztük a régécsi ködöt, megmásztuk a vár 20—25 méteres sziklafalát. Azóta több tisztelettel gondolunk a törökökre, eég nehéz lehetett töröknek lenni.

Ma reggel hazament Sós. Mindenre elszánt csapatunk megfogva bár, de törve nem, ma a **Pengőkőre** ballagott. Ballagott? Nem, lihegett. Hogy a **Pengőkő** miért **Pengőkő**, amikor egy sasra hasonlít, azt a mai napig sem sikerült kideríteni. A mai idő egyébként vaóságes ajándék. Az egész táj, szinte fürdik a napfényben. Ezernyi színben gyönyörködik a szem.

ÖTÖDIK NAPON már Sátoraljaújhelyen vagyunk. Itt nem sokáig időzünk, este már visszafelé indul a vonat. Néhány óra múlva megérkeztünk Pestre. A megszokott zaj fogad, de alig vesszük észre, gondolatban még a sátoros hegyekben vagyunk. Ugy érezzük, mindenkinél gazdagabbak lettünk. Talán nem sokat tévedtünk.

Az egyik résztvevő

LÉGBŐL KAPOTT ZENEKAR

Jelenet a népszerű csehszlovák filmből

Lányoknak — asszonyoknak

Első modellünk kockás, vagy pepita anyagból készül, egyszínű betéttel és manzsettaresszel, lehetőleg fa-, vagy csontgombokkal. Az öv lehet saját anyagból, vagy bőrből. Két régi ruhából is átalakítható.

Második modellünk színes szövet anyagból készíthető. Enyhén hólós alj, háromnegyedes ujjal. Érdekes nyakkivágása és derékmegoldása különösen csinosítja a ruhát. Viselhetjük ünnepélyes alkalmakkor.

A „Közgazdász”

a te lapod

írd

olvasd

terjeszd

Labdarúgóinkról

Befejeződött a budapesti labdarúgó-bajnokság. Csapatunk a legutóbbi mérkőzésen váltakozó sikerrel szerepelt. A XIII. AKÖV-vel 1:1 arányban döntetlenül mérkőzött, vereséget szenvedett a VIII. Bástya (4:2) és a F. Törökven ellen (3:1). A Bőrellátókat pedig 3:1-re legyőzte. Csapatunk végeredményben a 6. helyen végzett. Néhány mondatban foglaljuk a munkájáról és annak értékeléséről.

Mit jelent ebben a bajnokságban a hatodik hely?

Végül futva az alapozó edzéstől az utolsó bajnoki mérkőzésig, meg kell állapítani, hogy csapatunk formája nagy ingadozásokkal mutatott. Az évi mérleg: 14 győzelem, 2 döntetlen, 14 elvesztett mérkőzés 59:51-es gólaránnyal és 30 ponttal. A számszerű adatok azt mutatják, hogy középszerű csapatról van szó. A valóság azonban nem ez. A csapat játéka iskolázottságot, technikai fölényt árult el minden mérkőzésen. Ha a bajnokságra esélyes három legjobb csapat elleni mérkőzéseket nézzük, akkor a következő eredményeket találjuk: A bajnok Lőrinci Téglá ellen 1:2 és 1:7 arányban veszítettünk. Az utóbbi — a bajnokságban leg súlyosabb — vereségünk oka az, hogy a tifusztól utáni napon kellett játszani. A Bőrellátó ellen 1:2 és 3:1-es, a Kispesti Húos ellen 0:1 és 1:0-as eredményt értünk el.

Ezek az eredmények azt mutatják, hogy a bajnokságba mi is beleszólhattunk volna. Hogy mégsem így történt, az több okkal magyarázható. Elsőként említhető a csapat egy részének korszerűtlen felfogása az edzések mértékéről. Jó eredményt komoly és rendszeres előkészület nélkül nem lehet elérni.

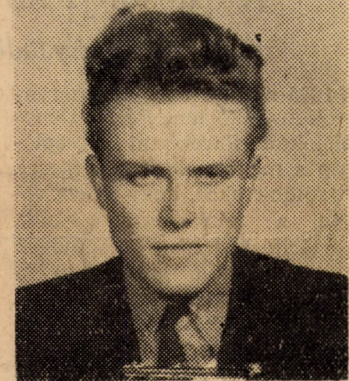
A továbbiakban meg kell állapítani, hogy a csapat még nem szerezte meg azt a rutint, ami az esetleges gyengébb formában esetén is biztosítani tudja a győzelmet, vagy legalább a döntetlent. Találunk a játékosok között olyanokat, akik nem mindig a csapat érdekében megelégedő stílusban játszanak. Egyes játé-

kosoknál pedig az állóképesség is ingadozó volt. Végül fontos tényezőként kell megemlítenem több játékos kifogásolható idegállapotát, ami nagyban hátráltatta az eredményes szereplést és több esetben fegyelmezetlen magatartásra vezetett.

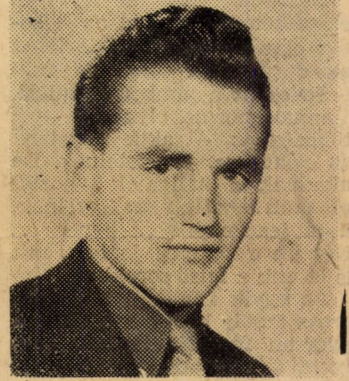
Szándékosan foglalkoztunk először a negatívumokkal, mert ezek a tények megszabják az ed-

egész évi szereplést — kiváltképpen sok esetben a pályán mutatott szép játék — elismerést érdemel.

Meggyőződésünk, hogy sportolóink az eddigi szereplésből, a gyakori bírálatból sokat tanultak és tapasztalataikat a jövő évi felkészülésben és a mérkőzéseken hasznosítani fogják. Igényesek vagyunk labdarúgóinkkal szem-

Pintér János

Hegedűs Károly

A csapat tagjai: Bakó Szendrei, Hegedűs, Pintér, Koronczai, Kovács K., Balogh, Hagelmayer, Nagy, Kovács L., Batta, Galgóczi, Varga, Kistakács, Lovász. Képeink a csapat két legjobbját mutatják be

zónék, játékosnak, szakosztályvezetőnek egyaránt a következő év főbb feladatait. A hibák mellett nagyon sok érdemet is sorolhatunk fel, amelyek mérkőzésenként, játékosonként és a csapat egészénél megtalálhatók voltak. Ki kell emelni a csapat jó szellemét és két leg szorgalmasabb tagját: Pintér János és Hegedűs Károly IV. éves hallgatókat. Emellett a csapat minden tagja lelkes játéka miatt dicséretet érdemel.

Általánosságban véve a csapat szereplése középszerű volt. Tudjuk, sok áldozatot kellett hozni sportolóinknak azért, hogy ezt az eredményt elérhették. Az

ben, mert sokkal többre képesek, mint amit ebben az évben mutattak. A jobb eredmények eléréséhez szükség van természetesen a szélesebb egyetemi közösség nagyobb érdeklődésére és támogatására is.

Most új feladatok előtt áll a csapat: meg kell nyerniük a tudasért, a félévi jó tanulmányi eredményért folytatott mérkőzést. Ezen a téren sem elégszünk meg a középszerűséggel. Cseleznélkül, tervszerű támadással kell legyőzni a szívfósan védekező ellenfelet — bajnoknak kell lenni.

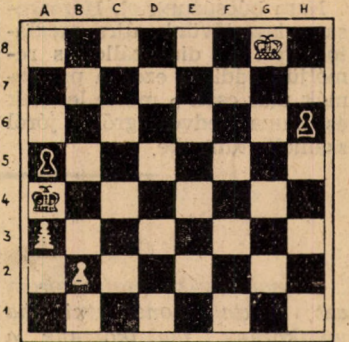
Molnár Sándor

SPORTHÍREK

Női kosárlabda-csapatunk legutóbbi két mérkőzésén a VER-TESZ ellen győzött, a Bp. Bástyától pedig kikapott.

A férfi-csapat a Bp. V. Lobogó ellen 58:56 arányban veszített.

Egyetemünk sportköre december 12-én du. 3 órakor az I. előadóteremben tartja vezetőségválasztó gyűlését és a sportköri beszámolót. Egyúttal, sportfilmek (labdarúgó-mérkőzés és úszás) vetítésére kerül sor. A sportkör kéri az egyetem valamennyi hallgatóját, tanárát és dolgozóját, hogy megjelenésükkel segítsék elő a gyűlés sikerét.

Világos indul és nyer.

ESTÉTŐL — REGGELIG

Szombaton este a kultúrbi-zottság és az egyetem DISZ-szervezete jólsikerült Téliapó-estet rendezett az egyetemen. Régi vágyunk teljesült, ugyan- is végre az egyetem hallgatói is eljöttek „a közgazdász” bála-ra. Igaz, hogy a DISZ-szervezet is mindent megtejt, hogy minél több lány és fiú vegyen részt ezen a jónak ígérkező bálon. Korlátozott mennyiségű, számozott meghívókat adtak ki, s aki elhozta ismerősét, hozzátartozóját, az felelősséget is vállalt érte. A bált dicsérje az is, hogy a „rendező gárda” munka nélkül maradt.

Estétől reggelig szólt a zene, táncoltak, nevettek és jól érezték magukat a fiatalok. Járjuk végig az egyetemet — mert a bál szertefutó ága kiterjedt sokfelé — s néhány perccel időzzünk itt is, ott is.

AZ AULÁBAN...

Az egyetem népi táncsoprotja nyitotta meg az estet, s olyan tappsal köszöntötték őket, hogy „újra” kellett. De táncosaink hamar odaszaladtak a nézőkhöz és most már közösen

táncoltak (a Katonai Tanszék kített magáért, ők voltak az elsők, akik táncprerdültek).

Csodálatos módon nem lehetett látni a lődörgő fiúk fal-káit — az úgynevezett majom-szigetet. Bármerre tekintetünk, vidám, táncoló párokat láttunk.

Az igazi tánc éjjel előtt kezdődött. Középen felsorakoztak a párok, a zenekar „rázendített” és elkezdtek forogni, táncolni. Mindenki igyekezett, hogy „lefőzze” a többiekét és megnyerje a keringőversenyt. Mint az várható volt, — „a többszörös bajnok” Galgóczi házaspár lett a győztes. Tangó-versenyben szintén elsők lettek, holtversenyben a Kubicza-párral.

A csárdásversenyt Halupa Béla népi táncos pár nyerte. (Ugy gondolom, „igazolt játékosoknak” nem lett volna szabad indulni ezen a versenyen, s akkor győztesként bizonyára a legnépszerűbb csárdásversenyző, Igaz bácsi hozta volna el a babért.)

Az óra egyhangúan 12-őt ütött és az aulában magasra csapott a hangulat emelkedő

hulláma. Hosszú fehér szakállal, gazdag fehér puttonnyával megjelölt — a Téliapó. A jól dolgozók ajándékot, meglepetést kaptak, s a jószívű Téliapó tett marékka szórta a szalonnacukrot mindenkinek.

A rövid móka, kacagás után tovább táncoltak a fiatalok.

OKTATÓINK KÖZÖTT...

Fenn, a II. emeleten hangos volt a tanácsterem. A felharsanó kacagás betöltötte az egész folyosót, s az önkénytelenül összetűző tenyerek arról tanúskodnak, itt is jól érzik magukat az emberek.

A Téliapó ellátogatott ide is, — tanáraink közé. Természetesen nem üres kézzel. Mély, basszus hangján, egymás után szólította ki oktatóinkat, s a titokzatos ajándékokat ott a helyszínen ki kellett bontani és megmutatni mindenkinek. Ilyenkor aztán, amikor előke-rült a szerény mimóza, vagy a gógós kis játékaút — volt aztán kacagás, tapsolás, mert ez a furfangos Téliapó olyan jól megérezte, hogy kinek mit kell hozni.

MASCAGNI, GOUNOD ÉS VERDI

Lehet, hogy egy kicsit furszán hangzik, de a DISZ kultúrształy egy újítást alkalmazott — illetve, hogy a valóság-nál maradjunk, pontosan Bácskai Antal javaslatát valósították meg. Lázasan készülődtek a munkára, hiszen nem mindennapi, amire vágyakoztak. Magnetofon szalagra vettek egy sor népszerű operáriát, aztán a hatalmas rádióval leköltözték a nagy előadóba.

Két óra után — amikor a tánczenekar „ebédszünetet” tartott — bementek a mikrofonba, hogy néhány operáriát fognak „tolmácsolni”. Izgalmas percek következtek. Megnyílt az ajtó és belépett néhány fiatal. Aztán jöttek a többiek, lányok és fiúk, párosával. Lassan megteltek az üresen ásitó sorok, elcsendesedtek a vidám szórakozók is, és felcsendültek a szebbnél-szebb ismert dallamok. Később valaki kinyitotta az ajtót és akkor — a pillanatnyi részen bezűdült a pattogó tánczene ritmusa. Megdöbentünk. Sokan mozgolódni kezdtek.

Sohasem fogom elfelejteni — majdnem mindenki a helyén

maradt. Az ajtó becsukódott, s a fiatalok egymás mellett ülve, — akár egy hangversenyteremben, — szóltanul hallgatták az operáriákat.

SÓGOR, VAN-E JÓ BOR...

Lassan már ősrégi „tradíció-vá” váltik, hogy az „Italboltot” az ebédlőben rendezik be. De ezen a bálon még ez ellen sem lehetett kifogásunk. Az ital-kezdők olyan szépen mulattak, hogy az dicséretreméltó. Ha jó kedvük kerekedett — ez nem tartozott ritkaság-számba —, nagyokat kurjongattak, húzták a nótákat, s dobogtatva verték a ritmust. A kis asztalok között hamarosan összevették a társaságok, és egy-egy liter bor mellett énekeltek, szórakoztak. Ha néha szerelmes párok vetődtek le, gyorsan felhajtották a poharuk tartalmát, és siettele vissza táncolni. Hiába, a vetélkedés mulatozásban — „férfias sportág” marad.

ZENÉS PRESSZÓ...

Hogy az I. emelet se panasz-kodjon, itt rendezték be a kis eszpresszót. Már messziről csiklandozta a táncosok orrát a finom kávé illata, de ha valaki

mást akart inni, azt is kaphatott. S hogy teljes legyen a kép — az egyetem kis tánczene-kara játszott, és a hangulat olyan barátságos volt itt, hogy sok-sok többen voltak a klubban, mint lenni az aulában. Tánc után leültek a hangulatos kis fehér abroszokkal terített asztalokhoz, és vidáman beszélgethettek.

ILYEN BÁLT AKARUNK...

Kérdés nélkül is mindenki ezt mondogatta: nagyon jó volt, jól éreztük magunkat.

Végre egy jól sikerült bál, olyan, amilyent évek óta akarunk — mondta egyik ismerősöm, aki eddig csak egy kézlegyintéssel szokta elintézni rendezvényeinket.

Jól éreztem magam — mondta egyik barátom és tréfásan hozzáfűzte: — és írjátok meg azt is, hogy hamarosan szeretnénk még egy ilyen bálra előjönni...

Meg kell állapítanunk, a közgazdász bál valóban jól sikerült és olyan volt, amilyen-re közgazdászaink már régóta vártak. S ha ezután is így sikerülnek a rendezvényeink — bizonyára még többen jönnek el egyetemünk hallgatói és tanárai közül.

—au—